

1. TĒMA 27. SEPTEMBRIS – 3. OKTOBRIS

JĒKABS, KUNGA BRĀLIS

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Jāņa 7:2-5; 1. Kor. 15:5-7; Jēk. 1:3, 2:5; 1. Pēt. 2:9, 10; Mat. 7:24-27.

ATMIŅAS PANTS:

„Jūs esat Mani draugi, ja jūs darāt, ko Es jums pavēlu.” (Jāņa 15:14)

Mūsdienu mēs esam aizgājuši tālu no agrīnās kristietības gan laika, gan kultūras ziņā. Tāpēc mēs pat iedomāties nevaram, ko nozīmēja piederēt pie nepieredzējušās kristīgās kustības laikā, kad draudzes satikās mājās un lielākā daļa ticīgo bija jūdi, ko vajāja viņu tautieši. Jēkaba vēstule sniedz mums vienu no agrīnākajiem ieskatiem jūdu kristietībā, pirms tā pazuda jūdu – kristiešu cīņas miglā un pirms 2. gadsimtā un vēlāk valdošā pagānu draudze nostūma jūdus malā.

Atšķirībā no citām vēstulēm, nešķiet, ka Jēkabu būtu mudinājusi rakstīt kāda krīze vai steidzīga vajadzība vietējā draudzē. Drīzāk tā ir rakstīta plašākai kristiešu kopienai, kas „dzīvo izkaisīta” (Jēk. 1:1).

Pirms iedziļināties Jēkaba vēstulē, šajā nedēļā iepazīsim pašu autoru. Daži no mūsu jautājumiem: Kas bija Jēkabs? Kāda bija viņa izcelsme? Kādas bija viņa attiecības ar Jēzu? Kādu amatu viņš ieņēma draudzē?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 4. oktobrī!

Jēkabs, Jēzus brālis

Jēkaba vēstules autoram vajadzētu būt labi pazīstamam draudzē, jo vēstulē nav specifiskākas informācijas par to, ko atrodam Jēk. 1:1: „Jēkabs, Dieva un Kunga Jēzus Kristus kalps, divpadsmit ciltīm, kas dzīvo izkaisītas, – esiet sveicināti!”

Tādējādi mēs ātri vien varam izslēgt iespējamos kandidātus, lai noteiktu viņa identitāti. Jaunajā Derībā ir četri cilvēki vārdā Jēkabs: divi no divpadsmit mācekļiem (Marka 3:17, 18), Jūdas tēvs (viens no divpadsmit, bet ne Jūdas Iskariots Lūk. 6: 16) un viens no Jēzus brāļiem (Marka 6:3). No šiem četriem tikai Jēzus brālis dzīvoja pietiekami ilgi un bija pietiekami redzams draudzē, lai uzrakstītu šādu vēstuli. Tāpēc mēs uzskatām, ka Jēkabs, Jēzus brālis, bija tas, kas sarakstīja šo Jaunās Derības grāmatu.

Kā galdnieka dēlam (Mat. 13:55) Jēkabam bija vairāk iespēju saņemt izglītību nekā vienkāršam zemniekam. Viņa vēstule ir viens no vislabākajiem literārās grieķu valodas piemēriem Jaunajā Derībā. Viņa bagātīgais vārdu krājums, retorikas dotības un Vecās Derības zināšanas pārspēj tikai Vēstule ebrejiem. Tā kā viņa vārds ir pirmais Jēzus brāļu sarakstā, iespējams, Jēkabs bija vecākais dēls. Tomēr fakts, ka Jēzus uzticēja rūpes par Savu māti Jānim, mīļotajam māceklim (Jāņa 19:26, 27), liek domāt, ka Viņa brāļi nebija Marijas pašas bērni, bet Jāzēpa dēli no iepriekšējās laulības.

Jēzus kalpošanas kontekstā izlasi šo pantu: „Un, kad savējie to dzirdēja, tie iznāca viņu apvaldīt, jo tie runāja: „Viņam nav prāta.”” (Marka 3:21, sk. arī Jāņa 7:2-5) Ko šie panti mums stāsta par to, kā Jēzu uztvēra Viņa pašā ģimene? Kādas mācības mēs varam no tiem paņemt sev, ja mēs reizēm patiešām jūtamies savu tuvāko cilvēku nesaprasti? _____

„Nepareiza izpratne par Mesijas darbu un neticība Jēzus dievišķajam raksturam bija tā, kas lika Viņa brāļiem skubināt Viņu atklāt sevi publiski Tempļa svētkos.” (E. Vaita „Laikmetu ilgas” 485., 486. lpp.)

Jēkabs – ticīgais

Izlasi 1. Kor. 15:5-7 un Ap. d. 1:14! Ko šie panti mums stāsta par izmaiņām, kas notika ar Jēkabu? _____

Jēzus parādījās daudziem pēc Savas augšāmcelšanās, tajā skaitā Pēterim un pārējiem mācekļiem (izņemot Jūdu Iskariotu). Tad viņš parādījās pieciem simtiem ļaužu vienlaikus. Jēkabs acīmredzot nebija šajā sanāksmē kopā ar pieciem simtiem. Jēzus parādījās viņam atsevišķi, un šī parādīšanās bija īpaša, jo tā ir īpaši pieminēta. Bībele nerunā par to, kas notika tajā sanāksmē. Tomēr tam vajadzēja atstāt lielu ietekmi uz viņu, jo Jēkabs kļuva par ticīgu Jēzus sekotāju un ietekmīgu draudzes vadītāju.

Ko mēs vēl zinām par Jēkabu? Ap. d. 12:16, 17; 15:13, 14, 19; Ap.d. 21:17-19; Gal. 1:18, 19; 2:9. _____

Jēkabs ātri kļuva par vadošo Jeruzālemes draudzē. Pēc Pētera bēgšanas no cietuma eņģeļa vadībā (44. g.) viņš gribēja, lai Jēkabs zina, kas ar viņu ir noticis (Ap.d. 12:17). Piecus gadus vēlāk Jēkabs vadīja Jeruzālemes koncilu un paziņoja tā lēmumu. Pāvils viņu piemin pirmo, pirms Pētera un Jāņa, savā Jeruzālemes „pīlāru” sarakstā (Gal. 2:9). Vairākus gadus pēc šī notikuma (58. g.), kad Pāvils atveda uz Jeruzālemi trūcīgajiem dāvanas no dažādām draudzēm, katras draudzes delegāti pienesa savus ziedojumus pie Jēkaba kājām (sk. E. Vaita „Sketches From the Life of Paul” 208., 209. lpp.).

Šķiet, Jēkabs bija augstā cieņā vairākus gadu desmitus pēc apustuļu nāves. Radās daudzas leģendas par viņa dievbijību, un viņu pieminēja kā “Jēkabu Taisno”. Tāpēc, lai gan sākumā viņam bija šaubas par Jēzu, Jēkabs dzīvi noslēdza kā garīgs milzis agrīnajā draudzē.

Jēkabs un evaņģēlijs

Iespējams, Lutera ietekmes dēļ daudzi kristieši nav spējuši saskatīt svarīgo vēsti, ko satur Jēkaba vēstule. Nepazeminot to devumu, ko Luters sniedza sava laika draudzei, mums vajadzētu atcerēties, ka „reformācija nebeidzas ar Luteru. Tā ir jāturpina līdz pat šīs pasaules vēstures noslēgumam”. (E. Vaita “The Story of Redemption” 353. lpp.)

Tāpēc bija vajadzīga lielā atmoda ar Jonatānu Edvardsu, Džordžu Vaitfeldu un brāļiem Veslijiem. Pateicoties viņiem, dzima metodistu kustība un tās uzsvars uz svētuma svarīgo lomu kristīgā dzīvē. Reformas darbs turpinājās ar otro atmodu, ar kuras palīdzību Dievs izsauca esamībā Septītās dienas adventistu draudzi, lai pasludinātu “trešā eņģeļa vēsti”. Šī pasaulplašā sludināšana sasniedz kulmināciju ar Gara pildītiem lieciniekiem, kas „turas pie Dieva baušļiem un Jēzus ticības” (Atkl. 14:12).

Izlasi Jēk. 1:3; 2:5, 22, 23; 5:15! Kā šajos pantos darbojas ticība? Ko tie mums stāsta par to, ko nozīmē dzīvot ticībā? Kā tie parāda mums, ka ticība ir kaut kas vairāk nekā tikai intelektuāla piekrišana atsevišķām negrozāmām patiesībām? _____

Varbūt kāds ir pārsteigts, ka Jēkabs savā īsajā vēstulē atsaucas uz ticēšanu un ticību 19 reižu, vairāk nekā viņa atsauksmes uz darbiem un taisnošanu kopā! Ticības svarīgums ir uzsvērts jau pirmās nodaļas sākumā saistībā ar pārbaudījumiem un lūgšanu pēc gudrības (3., 6. pants). Tas parāda, ka Jēkabs ne tikai rakstīja ticīgajiem, bet ka viņš sagaidīja noteiktas kvalitātes ticību. Kā mēs redzēsim, ticēšanas aktam pašam par sevi ir maza jēga; patiesa ticība ietver noteiktas atpazīstamas pazīmes. Tas ir, patiesa ticība atklājas ticīgo dzīvē un raksturā.

Ko tu dari ikdienā, kas atklāj tavas ticības kvalitāti un realitāti? Kā tu vari parādīt savas ticības realitāti pat „mazās” lietās? _____

Divpadsmit ciltīm, kas dzīvo izkaisītas

Izlasi Jēk. 1:1; Ap.d. 11:19-21 un 1. Pēt. 2:9, 10! Kas ir šīs „divpadsmit ciltis”, un kā tās tika tik plaši izkaisītas? _____

Kā mēs redzējām, Jēkabs rakstīja ticīgajiem. Vispirms evaņģēlija darbs bija centrēts Jeruzālemē (Lūk. 24:47), bet vajāšanu rezultātā, kas pieņēmas spēkā pēc Stefana nomētāšanas, šie ticīgie tika izkaisīti un evaņģēlija sēkla izsējās pa visām pilsētām un apkārtnēm Romas impērijas reģioniem.

Saskaņā ar Ap.d. 11. nodaļu, evaņģēlijs izplatījās pagānu vidū diezgan agri, sākot ar Antiohiju. Tāpēc „divpadsmit ciltis”, iespējams, attiecas uz kristiešiem kopumā. Šķiet, nebija dažādu draudžu, kas būtu balstītas uz etnisko izcelsmi, šī imesla dēļ Jeruzālemes koncilam drīz bija jāizlemj, vai ticīgajiem pagāniem vispirms jāklūst par jūdiem, tiekot apgraizītiem (Ap.d. 15:1-6), lai kļūtu par kristiešiem.

Izlasi Ap.d. 15:13-21! Kā Jēkabs runāja par problēmu, ar ko cīnījās agrīnā draudze? _____

Rakstos atklātais risinājums saglabāja draudzes vienotību: Jēkabs citē Amosa pravietojumu, ka Israēla atjaunošana un izplešanās iekļaus pagānus (Ap.d. 15:16, 17), tas ir dekrēts, kas balstīts uz Mozus likumiem svešzemniekiem (3. Moz. 18-20). Jēkabs savus lasītājus uzrunāja kā „divpadsmit ciltis”, lai atgādinātu tiem viņu, Ābrahāmam dotā apsolījuma mantinieku, identitāti. Pēterim prātā ir līdzīga doma, kad viņš raksturo kristiešus kā „svētu tautu” (1. Pēt. 2:9, salīdzināt ar 2. Moz. 19:5, 6), uzrunājot arī tos, kas „izkļiedēti” ārzemēs (1. Pēt. 1:1). Grieķu vārds abos pantos ir „diaspora”, kas parasti attiecas uz jūdiem, kas dzīvo ārpus Israēla īstajām robežām (sk. Jāņa 7:35).

Ārzemēs izkļiedētā draudze? Izklusās pēc mums, Septītās dienas adventistiem. Neskatoties uz milzīgajām kultūras, etniskajām un sociālajām atšķirībām, kas apvieno septītās dienas adventistus Kristū kā īpašu protestantu kustību?

Jēkabs un Jēzus

Jēkabam bija iespēja vērot Jēzu, kad Viņš bija bērns, jaunietis un pieaugušais. Tad kaut kādā brīdī Jēkabs ne tikai sāka ticēt Jēzum kā Mesijam, bet kļuva par kristiešu vadītāju Jeruzālemē. Un tomēr Jēkabs sauc sevi nevis par brāli, bet par Jēzus „kalpu” (Jēk. 1:1). Skaidrs, ka Jēkabs bija mācīties pazemību un patiesu gudrību. Tāpēc nav pārsteiguma, ka šīs ir arī svarīgas tēmas viņa vēstulē (sk. Jēk. 1:9-11, 21; 3:13-18; 4:6-10).

Salīdzini šos pantus un uzraksti, kas tiem kopīgs:

Jēk. 1:22 un Mat. 7:24-27 _____

Jēk. 3:13 un Mat. 7:16 _____

Jēk. 4:12 un Mat. 7:1 _____

Līdzība, kāda Jēkaba vēstulei ir ar Jēzus mācībām un īpaši Kalna svētrunu, ir plaši atzīta. „Jēzus ietekme ir pamatā visām Jēkaba mācībām.” (Peter H. Davids „The Epistles of James” (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing Co., 1982), 50. lpp.)

Salīdzinot Jēkaba vēstuli ar evaņģēlijiem, izrādās, ka šī vēstule ne no viena nav atkarīga. Drīzāk Jēkabs raksta, izejot no tuvas un personīgas Jēzus mācības pazīšanas, kas vienmēr iedvesmoja Savus klausītājus ticēt un aicināja viņus ticību vingrināt.

Pētot Jēkaba grāmatu šajā ceturksnī, mēs atradīsim līdzīgu pieeju. Jēkabs nav apmierināts ar vāju, neauglīgu vai svārstīgu ticību. Kā mēs redzēsim nākamajā nedēļā, ticība dominē vēstules pirmajā daļā un Jēkabs parāda, kā šī svarīgā īpašība uztur dzīvas attiecības ar Kristu.

Pārdomā savas ticības kvalitāti un realitāti. Cik reāla tā ir? Cik dziļi tā sniedzas? Kā tā palīdz tev dzīvot kristīgu dzīvi? Ko tu varētu darīt un kādas izvēles izdarīt, kas varētu tev palīdzēt uzlabot savas ticības kvalitāti un dziļumu? _____

_____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„Brāļi bieži uzsvēra farizeju filozofiju, kaut arī tā bija savu laiku nodzīvojuši un novecojusi. Tie uzdrīkstējās domāt, ka var pamācīt To, kurš zināja visu patiesību un izprata visus noslēpumus. Viņi brīvi nosodīja to, ko nespēja saprast. Pārmetumi skāra ļoti sāpīgi, un Jēzus dvēsele bija nogurdināta un nomocīta. Tie apliecināja ticību Dievam un iedomājās, ka aizstāv Dievu, lai gan pie viņiem bija cilvēka miesā tērpts Dievs, un tie Viņu nepazina.

Tas viss Kristus ceļu padarīja ērkšķainu. Nesaprašanās paša dzimtā Viņu tik ļoti sāpināja, ka atvieglojums bija aiziet tur, kur tās nebija.” (E. Vaita „Laikmetu ilgas” 326. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Jēkaba vēstule ir svarīga rokasgrāmata par praktisko kristiešu dzīvi. Tā pat varbūt ir pirmā sarakstītā Jaunās Derības grāmata (sarakstīta laikā no 44. līdz 49. gadam). Tas ir, tā ir gan teoloģijas grāmata, gan arī stāsta mums par to, kā izdzīvot dzīvē kristietību. Kāpēc izdzīvot to, kam mēs ticam, ir tikpat svarīgi vai pat vēl svarīgāk nekā tas, kam mēs ticam? Vai arī tas, kam mēs ticam, ir svarīgāks par to, kā mēs izdzīvojam savu ticību? Piemēram, kas ir labāk: nopietns svētdienas ievērotājs, kas patiesi un nopietni ievēro pirmo nedēļas dienu svētu, vai sabata ievērotājs, kas „ievēro” septīto dienu, bet patiesībā neņem to nopietni?

---

2. Kā mēs redzējām pirmdien, Jēkabs bija Jēzus brālis. Citiem vārdiem sakot, lai gan Jēzus bija pats Dievs, visa Radītājs, Viņš bija arī cilvēks, viens no mums, un Viņam pat bija brāļi un māšas. Kā šī brīnišķīgā doma palīdz mums saprast, kā tika uzcelts tilts pāri milzīgajam bezdibenim starp debesīm un kritušo pasauli? Ko tas mums stāsta par to, cik tālu Dievs iet, lai glābtu kritušo cilvēci? Kā Kristus cilvēciskums palīdz mums saprast, kā mēs varam būt uzvarētāji pār grēku? Kā Kristus cilvēciskums pārliecina mūs, ka Dievs saprot mūsu grūtību un cīņu realitāti?

---

3. Šīs nedēļas tēmā bija minēts, ka Jēkaba vēstules tēma bija pazemība. Kāpēc pazemība ir tik svarīga kristīgajā dzīvē? Krusta un tā, kas tur notika, gaismā – kā kāds no mums jebkad varētu uzdrošināties ieņemt augstprātīgu vai pārākuma attieksmi, īpaši, ja runa ir par garīgiem jautājumiem?
